Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет інформаційних технологій та математики

Кафедра інформаційної та кібернетичної безпеки

імені професора Володимира Бурячка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ
«__» _____ 2023 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
«ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА»

для студентів

спеціальності	125 Кібербезпека та захист інформації
освітнього рівня	другого (магістерського)
освітньої програми	125.00.02 Безпека інформаційних і комунікаційних систем

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0708/23
(підпис) (прізвище, ініціали)
«01» 09 2023 р.

2023 – 2024 навчальний рік

Розробники:

Соколов Володимир Юрійович, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційної та кібернетичної безпеки імені професора Володимира Бурячка Факультету інформаційних технологій та математики Київського університету імені Бориса Грінченка, гарант освітньої програми 125.00.02 Безпека інформаційних і комунікаційних систем.

Єрмошин Валерій Віталійович, директор департаменту ПрАТ «Національна енергетична компанія Укренерго».

Романюк Олександр Миколайович, здобувач другого (магістерського) рівня освітньої програми 125.00.01 Безпека інформаційних і комунікаційних систем.

Складанний Павло Миколайович, кандидат технічних наук, завідувач кафедри інформаційної та кібернетичної безпеки імені професора Володимира Бурячка Факультету інформаційних технологій та математики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Коршун Наталія Володимирівна, доктор технічних наук, професор, професор кафедри інформаційної та кібернетичної безпеки імені професора Володимира Бурячка Факультету інформаційних технологій та математики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету інформаційних технологій та математики

Протокол від 19.10.2022 р. № 1

Секретар ___(підпис)___ Світлана СЕМЕНЯКА

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інформаційної та кібернетичної безпеки імені професора Володимира Бурячка

Протокол від 01.09.2022 р. № 12

Завідувач кафедри _____(підпис)_____ Павло СКЛАДАННИЙ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 125.00.02 Безпека інформаційних і комунікаційних систем)

___.___. 2022 р.

Керівник освітньої програми ___(підпис)___ Володимир СОКОЛОВ

Програму практики перевірено

___.___. 2022 р.

Заступник декана _____(підпис)_____ Євген ІВАНІЧЕНКО

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. _____(підпис)_____(ПІБ), «23» 08 2023 р., протокол № 8

на 20__/20__ н.р. _____(підпис)_____(ПІБ), «____»____ 20___ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____(підпис)_____(ПІБ), «____»____ 20___ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____(підпис)_____(ПІБ), «____»____ 20___ р., протокол № ___

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	переддипломна	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180	
Курс	3	
Семестр	2	
Кількість змістових компонентів з розподілом	3	
Обсяг кредитів	6	
Обсяг годин, в тому числі:	180	
Тривалість (у тижнях)	4	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Бази практики

Переддипломна практика проводиться на підприємствах, в організаціях, науково-дослідницьких та інших установах, що спеціалізуються на наданні послуг в сфері інформаційних технологій та інформаційної безпеки, банках, страхових компаніях, компаніях-операторах зв'язку та інших, що мають у складі своєї структури підрозділ, що відповідає за інформаційну безпеку, або в будь-яких організаціях, де використовуються технічні засоби обробки, зберігання та передачі конфіденційної інформації.

Закріплення баз практики повинно сприяти встановленню та зміцненню довгострокових контактів університету з підприємствами, а також розвитку кооперації між ними з метою якісної підготовки фахівців. Визначенню баз практик повинна передувати постійна робота кафедри щодо вивчення виробничих та економічних можливостей підприємств з точки зору придатності їх для проведення практики студентів за спеціальністю. При цьому повинні враховуватись перспективи сучасних напрямів розвитку ІТ-галузі, економічного, соціального та екологічного розвитку суспільства.

До підприємств - баз переддипломної практики висуваються такі вимоги:

здійснення діяльності дослідження, проектування, впровадження і експлуатація програмних засобів;

наявність високого рівня технічного забезпечення, використання сучасних інформаційних та інтелектуальних технологій;

забезпечення проходження практики невеликими групами студентів.

Бази практики повинні мати високий рівень техніки та технологій, використовувати сучасну обчислювальну техніку та інформаційні технології; забезпечувати можливість проведення переддипломної практики з дотриманням програми; мати науково-технічні зв'язки з закладом вищої освіти (ЗВО).

Орієнтовний перелік баз практики

1. Державне підприємство «Українські спеціальні системи»
2. Акціонерне товариство «Інститут інформаційних технологій»
3. ПрАТ «Національна енергетична компанія Укренерго»
4. Товариство з обмеженою відповідальністю «Центр інформаційної та технічної підтримки «Сапфоріс»
5. Приватне акціонерне товариство «Центр комп'ютерних технологій «ІнфоПлюс»
6. Товариство з обмеженою відповідальністю «АВТОР»
7. Товариство з обмеженою відповідальністю «Криптон-М»
8. Товариство з обмеженою відповідальністю «Д-ЛІНК СЕРВІС»
9. Товариство з обмеженою відповідальністю «СКС ПРОЕКТ»
10. Товариство з обмеженою відповідальністю Науково-дослідний інститут «Автопром»
11. Товариство з обмеженою відповідальністю «РДЛ»

Вибір баз практики здійснюється кафедрою інформаційної та кібернетичної безпеки з урахуванням завдань практики та можливостей їх реалізації. Студенти можуть самостійно, з дозволу кафедри, підбирати для себе місце проходження практики та пропонувати його для використання.

3. Мета і завдання практики

Переддипломна практика студентів є завершальним етапом навчання, що проводиться на випускному курсі з метою закінчення написання магістерської роботи, узагальнення і вдосконалення здобутих ними фахових компетентностей (знань, практичних умінь та навичок), оволодіння професійним досвідом і підготовки до самостійної трудової діяльності.

Мета переддипломної практики – завершення формування у випускника професійних практичних навичок, необхідних для роботи на підприємствах, застосування отриманих професійних знань, поглиблення та закріплення теоретичних положень з фахових дисциплін, завершення формування бази фактичних знань для виконання магістерської роботи.

Проходження переддипломної практики має на меті:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань з фахових дисциплін;
- застосування отриманих у процесі навчання знань безпосередньо в межах організаційної структури, де проходить практика (бази переддипломної практики);
- формування прикладних професійних навичок, необхідних для здійснення майбутньої професійної діяльності;
- доповнення знань за окремими питаннями, пов’язаними з темою магістерської роботи, а також збір та обробка даних, необхідних для її написання;
- набуття навичок самостійної роботи за спеціальністю;
- перетворення фундаментальних і прикладних знань за фахом у професійні функції, формування досвіду професійної діяльності, професійно і соціально значущих якостей особистості сучасного фахівця із акцентом на розвиток творчого потенціалу, самостійності та ініціативності, уміння приймати рішення в реальних умовах, здатності працювати в команді;
- опанування навичок аналізу, інтерпретації інформації, вироблення конструктивних пропозицій, формування дослідницьких, аналітичних, організаторських, комунікативних якостей;
- опанування навичок командної роботи, а також самостійного прийняття рішень, дотримання норм і правил професійної етики.

Завдання полягають у формуванні наступних компетентностей:

ЗК 1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 4 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 6 Здатність до професійного спілкування іноземною мовою

ФК 1 Здатність обґрунтовано застосовувати, інтегрувати, розробляти та удосконалювати сучасні інформаційні технології, фізичні та математичні моделі, а також технології створення та використання прикладного і спеціалізованого програмного забезпечення для вирішення професійних задач у сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

ФК 2 Здатність розробляти, впроваджувати та аналізувати нормативні документи, положення, інструкції й вимоги технічного та організаційного спрямування, а також інтегрувати, аналізувати і використовувати кращі світові практики, стандарти у професійній діяльності в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

ФК 3 Здатність досліджувати, розробляти і супроводжувати методи та засоби інформаційної безпеки та/або кібербезпеки на об’єктах інформаційної діяльності та критичної інфраструктури.

ФК 4 Здатність аналізувати, розробляти і супроводжувати систему управління інформаційною безпекою та/або кібербезпекою організації, формувати стратегію і політики інформаційної безпеки з урахуванням вітчизняних і міжнародних стандартів та вимог.

ФК 5 Здатність до дослідження, системного аналізу та забезпечення безперервності бізнес/операційних процесів з метою визначення вразливостей інформаційних систем та ресурсів, аналізу ризиків та визначення оцінки їх впливу у відповідності до встановленої стратегії і політики інформаційної безпеки та/або кібербезпеки організації.

ФК 6 Здатність аналізувати, контролювати та забезпечувати систему управління доступом до інформаційних ресурсів згідно встановленої стратегії і політики інформаційної безпеки та/або кібербезпеки організації.

ФК 7 Здатність досліджувати, розробляти та впроваджувати методи і заходи протидії кіберінцидентам, здійснювати процедури управління, контролю та розслідування, а також надавати рекомендації щодо попередження та аналізу кіберінцидентів в цілому.

ФК 8 Здатність досліджувати, розробляти, впроваджувати та супроводжувати методи і засоби криптографічного та технічного захисту інформації на об’єктах інформаційної діяльності та критичної інфраструктури, в інформаційних системах, а також здатність оцінювати ефективність їх використання, згідно встановленої стратегії і політики інформаційної безпеки та/або кібербезпеки організації.

ФК 9 Здатність аналізувати, розробляти і супроводжувати систему аудиту та моніторингу ефективності функціонування інформаційних систем і технологій, бізнес/операційних процесів в галузі інформаційної безпеки та/або кібербезпеки організації в цілому.

ФК 10 Здатність провадити науково-педагогічну діяльність, планувати навчання, контролювати і супроводжувати роботу з персоналом, а також приймати ефективні рішення з питань інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

ФК(У) 11 Здатність до застосування сучасних безпекових інформаційних та SMART-технологій у сфері захисту інформації.

ФК(У) 12 Здатність до виявлення уразливостей та забезпечення безпеки телекомунікаційних технологій і SMART-інфраструктури. розслідування інцидентів інформаційної та/або кібербезпеки та протидії злоякісному програмному забезпеченню

4. Результати проходження практики

В результаті проходження переддипломної практики студент повинен досягти наступних програмних результатів навчання:

РН 3 Провадити дослідницьку та/або інноваційну діяльність в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки, а також в сфері технічного та криптографічного захисту інформації у кіберпросторі.

РН 4 Застосовувати, інтегрувати, розробляти, впроваджувати та удосконалювати сучасні інформаційні технології, фізичні та математичні методи і моделі в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

РН 5 Критично осмислювати проблеми інформаційної безпеки та/або кібербезпеки, у тому числі на міжгалузевому та міждисциплінарному рівні, зокрема на основі розуміння нових результатів інженерних і фізико-математичних наук, а також розвитку технологій створення та використання спеціалізованого програмного забезпечення.

РН 6 Аналізувати та оцінювати захищеність систем, комплексів та засобів кіберзахисту, технології створення та використання спеціалізованого програмного забезпечення.

РН 7 Обґрунтовувати використання, впроваджувати та аналізувати кращі світові стандарти, практики з метою розв’язання складних задач професійної діяльності в галузі інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

РН 8 Досліджувати, розробляти і супроводжувати системи та засоби інформаційної безпеки та/або кібербезпеки на об’єктах інформаційної діяльності та критичної інфраструктури.

РН 9 Аналізувати, розробляти і супроводжувати систему управління інформаційною безпекою та/або кібербезпекою організації на базі стратегії і політики інформаційної безпеки.

РН 10 Забезпечувати безперервність бізнес/операційних процесів, а також виявляти уразливості інформаційних систем та ресурсів, аналізувати та оцінювати ризики для інформаційної безпеки та/або кібербезпеки організації.

РН 11 Аналізувати, контролювати та забезпечувати ефективне функціонування системи управління доступом до інформаційних ресурсів відповідно до встановлених стратегії і політики інформаційної безпеки та/або кібербезпеки організації.

РН 12 Досліджувати, розробляти та впроваджувати методи і заходи протидії кіберінцидентам, здійснювати процедури управління, контролю та розслідування, а також надавати рекомендації щодо попередження та аналізу кіберінцидентів в цілому.

РН 13 Досліджувати, розробляти, впроваджувати та використовувати методи та засоби криптографічного та технічного захисту інформації бізнес/операційних процесів, а також аналізувати і надавати оцінку ефективності їх використання в інформаційних системах, на об'єктах інформаційної діяльності та критичної інфраструктури.

РН 14 Аналізувати, розробляти і супроводжувати систему аудиту та моніторингу ефективності функціонування інформаційних систем і технологій, бізнес\операційних процесів у сфері інформаційної та\або кібербезпеки в цілому.

РН 15 Зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з проблем інформаційної безпеки та/або кібербезпеки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують до персоналу, партнерів та інших осіб.

РН 16 Приймати обґрунтовані рішення з організаційно-технічних питань інформаційної безпеки та/або кібербезпеки у складних і непередбачуваних умовах, у тому числі із застосуванням сучасних методів та засобів оптимізації, прогнозування та прийняття рішень.

РН 17 Мати навички автономного і самостійного навчання у сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки і дотичних галузей знань, аналізувати власні освітні потреби та об'єктивно оцінювати результати навчання.

РН 18 Планувати навчання, а також супроводжувати та контролювати роботу з персоналом у напряму інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

РН 19 Обирати, аналізувати і розробляти придатні типові аналітичні, розрахункові та експериментальні методи кіберзахисту, розробляти, реалізовувати та супроводжувати проекти з захисту інформації у кіберпросторі, інноваційної діяльності та захисту інтелектуальної власності

РН 20 Ставити та вирішувати складні інженерно-прикладні та наукові задачі інформаційної безпеки та/або кібербезпеки з урахуванням вимог вітчизняних та світових стандартів та кращих практик.

РН 21 Використовувати методи натурного, фізичного і комп'ютерного моделювання для дослідження процесів, які стосуються інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

РН 22 Планувати та виконувати експериментальні і теоретичні дослідження, висувати і перевіряти гіпотези, обирати для цього придатні методи та інструменти, здійснювати статистичну обробку даних, оцінювати достовірність результатів досліджень, аргументувати висновки.

РН 23 Обґрунтовувати вибір програмного забезпечення, устаткування та інструментів, інженерних технологій і процесів, а також обмежень щодо них в галузі інформаційної безпеки та/або кібербезпеки на основі сучасних знань у суміжних галузях, наукової, технічної та довідкової літератури та іншої доступної інформації.

РН(У) 24 Знати уразливості й методи їх застосування в різних телекомунікаційних технологіях та SMART -інфраструктурі. Вміти проектувати захищені (з урахуванням загроз) проводові і безпроводові телекомунікаційні та SMART-системи.

5. Структура практики

№ з/п	Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Усього годин
Етап 1. Організаційний етап. Розробка планів і ознайомлення зі змістом практики		
1	Участь в установчій конференції	2
2	Організаційні заходи щодо проходження практики, ознайомлення з програмою, завданнями, формами звітності з практики	3
3	Розробка планів і визначення змісту практики	5
	Разом	**10**
Етап ІІ. Виконання завдань за планом практики		
4	Виконання програми переддипломної практики за індивідуальним планом	155
	Разом	**155**
Етап ІІІ. Підсумки переддипломної практики		
5	Підготовка звітних матеріалів про проходження практики	5
6	Аналіз результатів проходження практики, оцінка власних фахових компетентостей, пошук шляхів розв'язання проблемних питань	5
7	Участь в звітній конференції.	5
	Разом	**15**
	Усього годин	**180**

6. Зміст практики

<u>Етап 1.</u> Організаційний етап переддипломної практики

Організаційні заходи щодо проходження переддипломної практики

Визначення баз проходження практики. Закріплення студентів за базами практики та науковими керівниками практики. Проведення організаційних заходів щодо проходження переддипломної практики. Проведення установчої конференції. Розробка методичних рекомендацій та індивідуальних завдань на проходження практики з урахуванням особливостей баз практики.

Складання індивідуальних планів проходження переддипломної практики

Знайомство з базами практики та уточнення індивідуальних завдань на проходження практики. Розробка плану проходження практики та узгодження його з керівниками баз практики. Складання індивідуальних планів проходження практики. Затвердження індивідуальних планів проходження практики.

<u>Етап 2.</u> Виконання програми переддипломної практики

Виконання програми переддипломної практики

Збір, систематизація й узагальнення теоретичного, методичного та практичного матеріалу за темою магістерської роботи. Розроблення та обґрунтування конкретних практичних положень, що можуть бути використані у магістерській роботі. Звіт перед науковим керівником за результатами першої половини переддипломної практики.

<u>Етап 3.</u> Заключний етап переддипломної практики

Підготовка до захисту і захист звітних матеріалів про проходження практики

Оформлення комплекту звітних матеріалів про проходження практики. Затвердження результатів практики науковим керівником. Підготовка до захисту і захист звітних матеріалів про проходження практики. Обговорення результатів практики на звітній конференції. Підведення підсумків практики. Проведення заліку.

6.1 Особливості організації та проведення практики

Переддипломна практика проводиться відповідно до індивідуальної програми практики, узгодженої з науковим керівником. Організаційне та навчально-методичне керівництво практикою, виконання програми практики забезпечують викладачі кафедри разом з фахівцями від підприємств, установ та організацій, які є базою практики. До керівництва практикою залучаються досвідчені викладачі випускової кафедри.

Перед початком переддипломної практики випускова кафедра проводить установчу конференцію, на якій студентам роз'ясняють мету, завдання, зміст, форми організації, порядок проходження практики і вимоги до звіту. Після закінчення практики проводиться звітна конференція з аналізом її підсумків, керівники від університету та бази практики затверджують звіт студента і дають відгук щодо його роботи протягом переддипломної практики. За результатами проходження практики, наявності і якості звітних документів з практики студенти складають диференційований залік.

Зміст переддипломної практики визначається індивідуальним планом проходження переддипломної практики, що розробляється студентом разом з науковим керівником магістерської роботи і затверджується на засіданні випускової кафедри. Індивідуальний план має бути тісно пов’язаним з темою магістерської роботи й передбачати систематичну звітність про проходження практики перед науковим керівником.

Основними напрямами діяльності студента під час переддипломної практики мають бути:

− ознайомлення та вивчення практики забезпечення інформаційної безпеки і захисту інформації, що обробляється інформаційно-телекомунікаційними системами, автоматизованими системами, що функціонують на основі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ);

− набуття практичних навичок забезпечення та реалізації організаційно-технічних заходів і заходів забезпечення інформаційної безпеки і захисту інформації, що обробляється ІКТ на об'єкті інформатизації;

− набуття практичних навичок забезпечення та реалізації програмно-апаратних засобів і заходів забезпечення інформаційної безпеки і захисту інформації, що обробляється на об'єкті інформатизації;

− набуття практичних навичок забезпечення та реалізації інженерно-технічних засобів і комплексів забезпечення інформаційної безпеки і захисту інформації, що обробляється на об'єкті інформатизації.

Керівник магістерської роботи разом із керівником переддипломної практики від кафедри надає всебічну консультативну допомогу практиканту, здійснює загальний контроль підготовлених студентами навчально-методичних матеріалів, контактує з керівництвом бази практики, де проходять практику студенти-практиканти.

6.2. Завдання для самостійної роботи та перелік індивідуальних завдань для студентів

Індивідуальне завдання є однією з форм набуття фахових компетентностей, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримали у процесі теоретичного навчання, та застосування цих знань в практичній діяльності.

Напрями і тематика індивідуальних завдань для студентів-практикантів розробляються на випусковій кафедрі, виходячи з теми і завдань магістерської роботи, схильностей, здібностей, особливостей студентів та їх уподобань.

Індивідуальне завдання є особистим для кожного студента, визначається керівником практики спільно з керівником магістерської атестаційної роботи та виконується у відповідності до її тематики. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно у супроводженні керівника практики. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька студентів.

Перелік індивідуальних завдань на переддипломну практику:

1. Дослідження технології контролю оперативного стану інформаційної системи.
2. Дослідження механізмів впливу відмов апаратного забезпечення на стабільність роботи дата-центрів.

3. Дослідження технологій ідентифікації та аутентифікації користувачів в інформаційно-комунікаційних системах та мережах.

4. Дослідження механізмів впливу відмов апаратного забезпечення на стабільність роботи дата-центрів.

5. Дослідження технологій ідентифікації та аутентифікації користувачів в інформаційно-комунікаційних системах та мережах.

6. Дослідження механізмів інформаційної безпеки при розгортанні систем широкосмугового зв'язку Wi-Fi.

7. Дослідження технологій забезпечення безпеки соціотехнічних систем від складних інформаційних атак.

8. Дослідження методів та засобів формування профілівкористувачів безпроводових мереж.

9. Дослідження технологій захисту інформації навіртуальних цифрових носіях.

10. Дослідження технологій забезпечення безпеки документів в системах електронного документообігу.

11. Дослідження методів контролю цілісності та автентифікації інформації в АС 2.

12. Дослідження технологій вибору проектної альтернативи системи захисту інформації корпоративної інформаційно-аналітичної системи.

13. Дослідження технологїй забезпечення безпеки віртуальних спільнот в інтернет середовищі соціальних мереж.

14. Дослідження технологій управління інцидентами інформаційної безпеки з використанням можливостей DLP-систем.

15. Дослідження методів і засобів протидії спаму в інформаційно-комунікаційних системах.

16. Дослідження шляхів підвищення ефективності захисту інформації в ERP системах програмним засобом.

13. Дослідження засобів захисту пристроїв в IoT.

14. Дослідження технологій створення системи протидії впливу злоякісного коду, шпигунського і завідомо фальшивого програмного забезпечення.

15. Дослідження технологій протидії соціальному інжинірингу на об'єктах інформаційної діяльності.

16. Дослідження засобів захисту інформації системи «розумний дім».

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студенти при проходженні переддипломної практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо її проходження і оформлення всіх необхідних документів;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою переддипломної практики та індивідуальним планом;
- вести календарно-тематичний план проходження практики, своєчасно оформити всі документи з практики і скласти залік;
- проходити практику за строками, визначеними у наказі по Університету;
- суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

Керівник переддипломної практики від Університету:

- розподіляє разом із завідувачем випускової кафедри магістрантів на місця проходження практики;
- надає методичні рекомендації щодо складання індивідуальних планів проходження практики магістрантами і затверджує їх після погодження з завідувачем випускової кафедри;
- забезпечує постійне керівництво та контроль за виконанням індивідуального плану кожним магістрантом і надає необхідну допомогу;

- надає консультації практикантам щодо виконання індивідуальних завдань і робочої програми практики;
- контролює виконання магістрантами правил внутрішнього трудового розпорядку, облік відвідування магістрантами практики;
- повідомляє магістранта про систему звітності з практики;
- підводить підсумки переддипломної практики магістрантів, оцінює роботу кожного студента, складає рецензії за результатами проведеної ним практики і надає його завідувачу випускової кафедри.

Керівник переддипломної практики від підприємства:

- організує проходження практики закріплених за ним студентів спільно з керівником від Університету;
- ознайомлює студентів з організацією праці на конкретному робочому місці;
- здійснює контроль за роботою практикантів, допомагає виконувати завдання на даному робочому місці, надає консультації щодо виробничих питань;
- контролює ведення щоденників та складає на кожного студента характеристику-відгук керівника практики від підприємства, який
- заноситься до відповідного розділу щоденника переддипломної практики;
- ознайомлюється зі звітом студента та дає оцінку звіту і роботі студента.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів з переддипломної практики оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практиці, за виконання індивідуальних завдань, за самостійну роботу. Модульний контроль здійснюється після виконання завдань практики студентами за відповідним змістовим модулем.

№ з/п	Види робіт/діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Складання індивідуального плану практики	план	20	1	20
2	Виконання програми переддипломної практики	робочі матеріали	100	1	100
3	Оформлення звітних матеріалів	звіт	40	1	40
			Разом	-	160
	Захист практики:				30
	Максимальна кількість балів				**190**
	Розрахунок коефіцієнта: k=190/100=1,9				

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік;*
- *методи письмового контролю: реферат, звіт;*
- *комп'ютерного контролю: тестові програми;*
- *методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.*

Кількість балів за виконання завдань практики, індивідуальних завдань, самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- *систематичність відвідування бази практики за індивідуальним планом роботи;*
- *своєчасність виконання навчальних та індивідуальних завдань;*
- *повний обсяг їх виконання;*
- *якість виконання навчальних та індивідуальних завдань;*
- *самостійність виконання;*
- *творчий підхід до виконання завдань;*
- *ініціативність у виконанні завдань практики.*

7.2 Перелік звітної документації

На захист звіту про проходження переддипломної практики студент повинен надати наступні звітні матеріали:

1) Індивідуальний план проходження переддипломної практики з позначками про виконання/невиконання його пунктів.
2) Календарно-тематичний план проходження практики.
3) Звіт про виконання індивідуального завдання.
4) Відгук керівника практики про результати і якість проходження студентом переддипломної практики.

Студент, який не надав звітної документації, вважається таким, що не пройшов переддипломну практику.

7.3 Вимоги до звіту про практику

Після закінчення терміну переддипломної практики зі спеціалізації студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань. Звіт має містити відомості про виконання усіх розділів індивідуального плану проходження переддипломної практики та індивідуального завдання, мати висновки і пропозиції, список використаних джерел тощо. Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені на кафедрі інформаційної та кібернетичної безпеки.

Звіт про проходження переддипломної практики захищається студентом у комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики від університету і, за можливості, від бази практики. За результатами захисту і наявності повного комплекту звітних матеріалів виставляється оцінка за переддипломну практику, яка заноситься до залікової відомості і до залікової книжки студента. Підсумки переддипломної практики підводяться на звітній конференції.

7.4 Шкала відповідності оцінок

Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблиці.

Шкала оцінювання ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки
90-100	A	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
82-89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
75-81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок

69-74	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
60-68	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

1. Бурячок В. Л. Інформаційний та кіберпростори: проблеми безпеки, методи та засоби боротьби. [Посібник]. / В.Л. Бурячок, С.В.Толюпа, В.В.Семко, Л.В.Бурячок, П.М.Складанний, Н.В. Лукова-Чуйко/ – К. : ДУТ - КНУ, 2016. – 178 с
2. Бурячок В.Л., Толюпа С.В., Аносов А.О., Козачок В.А., Лукова-Чуйко Н.В. Системний аналіз та прийняття рішень в інформаційній безпеці: підручник. / В.Л. Бурячок, С.В.Толюпа, А.О. Аносов, В.А.Козачок, Н.В. Лукова-Чуйко / – К.:ДУТ, 2015. – 345 с.
3. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII
4. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94-ВР
5. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах» від 29.03.2006 №373
6. НД ТЗІ 3.7-003-05 Порядок проведення робіт із створення комплексної системи захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційній системі
7. Державний стандарт України. Захист інформації. Технічний захист інформації. Порядок проведення робіт. ДСТУ 3396.1-96
8. НД ТЗІ 1.4-001-2000 Типове положення про службу захисту інформації в автоматизованій системі
9. НД ТЗІ 2.5-004-99 Критерії оцінки захищеності інформації в комп'ютерних системах від несанкціонованого доступу
10. НД ТЗІ 2.5-005-99 Класифікація автоматизованих систем і стандартні функціональні профілі захищеності оброблюваної інформації від несанкціонованого доступу
11. НД ТЗІ 2.5-008-02 Вимоги із захисту конфіденційної інформації від несанкціонованого доступу під час оброблення в автоматизованих системах класу 2
12. НД ТЗІ 2.5-010-03 Вимоги до захисту інформації WEB-сторінки від несанкціонованого доступу
13. НД ТЗІ 3.7-001-99 Методичні вказівки щодо розробки технічного завдання на створення комплексної системи захисту інформації в автоматизованій системі
14. НД ТЗІ 3.6-001-2000 Технічний захист інформації. Комп'ютерні системи. Порядок створення, впровадження, супроводження та модернізації засобів технічного захисту інформації від несанкціонованого доступу
15. НД ТЗІ 1.1-002-99 Загальні положення щодо захисту інформації в комп'ютерних системах від несанкціонованого доступу.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення Щоденника навчальної практики студента

Титульна сторінка

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та математики
Кафедра інформаційної та кібернетичної безпеки
імені професора Володимира Бурячка

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

студента _____
(прізвище, ім’я та по батькові)

Курс _____

Група_____

Спеціальність: 125 «Кібербезпека»

Освітній рівень: другий (магістерський)

Київ – 2022

Продовження Додатку А

Друга і наступні сторінки Щоденника

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики	Відмітки про виконання
1	2	3	4

Керівники практики:

від Університету _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочі записи під час практики

Продовження Додатку А

Висновок керівника практики від Університету про проходження практики

_____

_____

_____

Дата складання заліку „____”_____20____року

Оцінка:
за національною шкалою _____

кількість балів _____

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від Університету

_____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток Б

Відгук керівника практики від Університету про роботу студента

_____

ПІБ студента повністю

1. Актуальність і практичне значення виконуваної роботи.
2. Позитивні сторони у роботі.
3. Недоліки або дискусійні питання у роботі.
4. Якість та повнота оформлення звіту з навчальної практики.
5. Оцінка особистих якостей студента та отриманих практичних навичок.
6. Загальна оцінка практики.

Додаток В

Зразок оформлення першої сторінки звіту про проходження практики

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та математики
Кафедра інформаційної та кібернетичної безпеки
імені професора Володимира Бурячка

ЗВІТ
про проходження переддипломної практики

студента _____ _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
групи _____ _____
спеціальність: 125 «Кібербезпека»
Освітній рівень: другий (магістерський)

Керівник практики від Університету_____
(посада, прізвище, ініціали)

Звіт захищений з оцінкою_____ *(підпис керівника практики від Університету)*
«_____» _____ 20__ р.